

1. Referentie

Referentie	Prinzle, P., Onghena, P., Hellinckx, W., Grietens, H., Ghesquière, P. & Colpin, H. (2003). The Additive and Interactive Effects of Parenting and Children's Personality on Externalizing Behaviour. <i>European Journal of Personality</i> , 17, (2), 95-117.
Taal	Engels
ISSN	0890-2070
Publicatievorm	Tijdschriftartikel

2. Abstract

Ouderschappraktijken werden vroeger gekoppeld aan het probleemgedrag van de kinderen. In dit verband is er echter weinig aandacht geschonken aan het potentiële effect van individuele persoonlijkheidsverschillen tussen kinderen. Deze studie bepaalt het bijkomende effect van de persoonlijkheidskarakteristieken van kinderen en onderzoekt de effecten van de persoonlijkheid van kinderen op het verband tussen ouderschappraktijken en probleemgedrag tijdens de kinderjaren. Hiervoor werd een steekproef van 599 schoolkinderen gebruikt. De resultaten suggereren dat het integreren van de persoonlijkheidskarakteristieken van kinderen in ouderschapsmodellen onze kennis over het ontstaan van probleemgedrag tijdens de kinderjaren zou vergroten. Verder worden de implicaties van deze integraties voor interventie besproken.

3. Trefwoorden

Thema('s)	Gezin,
Trefwoord(en)	Gezinsfunctioneren, opvoeding, probleemgedrag

4. Onderzoeker

Opdrachtgever	/
Onderzoeker(s)	Peter Prinzle, Patrick Onghena, Walter Hellinckx, Hans Grietens, Pol Ghesquière & Hilde Colpin Departement Pedagogische Wetenschappen (Centrum voor Orthopedagogiek en Centrum voor Methodologie van het Pedagogisch onderzoek) Vesaliusstraat 2 3000 Leuven Tel: 016 / 32 62 61 Fax: 016 / 32 59 33 www.psy.kuleuven.ac.be/ortho/

5. Onderzoeksvraag

Onderzoeksvraag	Vormen de persoonlijkheidskarakteristieken van kinderen, naast ouderschapspraktijk, een bijkomend effect op het ontstaan van probleemgedrag tijdens de kinderjaren? Met andere woorden: Is er een verband tussen ouderschapspraktijken (met dwingende ouderlijke discipline, overreageren en laksheid vanwege de ouders) en probleemgedrag tijdens de kinderjaren? En is er een verband tussen persoonlijkheid van kinderen en probleemgedrag tijdens de kinderjaren?
Hypothesen	- Naast ouderschapseffecten, hebben welwillendheid, bewustzijn en extraversie van de kinderen een bijkomend effect op probleemgedrag tijdens de kinderjaren. - De persoonlijkheidskarakteristieken van kinderen zijn potentiële bemiddelaars van ouder-

	schapseffecten op probleemgedrag tijdens de kinderjaren.
--	--

6. Methode

Onderzoeks-methode	In een kwantitatief onderzoek werden 599 niet-klinische lagere schoolkinderen at random geselecteerd. De deelnemende gezinnen vulden de gesloten vragenlijst van de Parenting Scale in om via hypothetische situaties de mate van overreageren, laksheid en breedsprakerigheid van de ouders te meten. Verder scoorden beide ouders het 'Leuven Instrument voor Coërfief Opvoedingsgedrag': een zelfbeoordeling dat de ouderlijke dwang inschat. Vervolgens werd bij de ouders de Hierarchical Personality Inventory for Children (HiPIC) afgenomen om de individuele verschillen tussen kinderen te meten. Tot slot vulden ouders ook de Child Behaviour Checklist (CBCL-lijst) in om hun mening te kennen over gedrags- en emotionele problemen van hun kind.
Onderzochte groep	599 gezinnen (92,5% twee-ouder gezinnen) met een kind 5 tot 11 jaar. Van deze 599 kinderen waren er 304 jongens en 295 meisjes. Van 555 kinderen vulden beide ouders de vragenlijst in, van 39 kinderen alleen de moeder en van 5 kinderen enkel de vader.
Bereik	Regionaal (Vlaanderen)

7. Resultaten

Moeder data	- Er is een significant effect van gender en leeftijd: jongens en jongere kinderen vertonen volgens de moeders meer probleemgedrag vertonen. - Hoge scores voor dwang en overreageren voorspellen een hoge mate van probleemgedrag. Een lage score van laksheid voorspelt een hoge mate van probleemgedrag. - Naast de ouderschapseffecten voorspellen ook de persoonlijkheidsdimensies extraversie, bewustzijn en welwillendheid het probleemgedrag. Een hogere extraversie en lager bewustzijn voorspellen een hogere mate van probleemgedrag. - Er is een significante interactie tussen welwillendheid en overreageren. De scores van de kinderen op welwillendheid zijn duidelijk de belangrijkste voorspellers voor probleemgedrag.
Vader data	- Ook hier is er een significant effect van gender: jongens vertonen volgens de vader meer probleemgedrag dan meisjes. Hier was er echter geen sprake van een leeftijdseffect. - Een hoge mate van dwang bij de ouders voorspelt probleemgedrag bij de kinderen. Ook een lage score op laksheid voorspelt een hogere mate van probleemgedrag. - Hogere scores op extraversie en lagere scores op bewustzijn bij het kind voorspellen probleemgedrag. - Welwillendheid was het sterkst bij kinderen met een lage mate van probleemgedrag.

8. Publicaties op basis van hetzelfde onderzoek

- Prinzie, P., Onghena, P., Hellinckx, W., Grietens, H., Ghesquière, P. & Colpin, H. (2004). Parent and child personality characteristics as predictors of negative and externalizing problem behaviour in children. *European Journal of Personality*, 18, (2), 73-102.
- Prinzie, P., Onghena, P., Hellinckx, W., Grietens, H., Ghesquière, P. & Colpin, H. (2005). Direct and indirect relationships between parental personality and externalising behaviour: The role of negative parenting. *Psychologica Belgica*, 45, (2), 123-145.

9. Samenvatting

Veel theoretische modellen debateren over de inbreng van ouderlijk gedrag versus individuele verschillen tussen kinderen op de ontwikkeling van probleemgedrag bij jonge kinderen. Transactionele modellen erkennen dat beide van invloed zijn en dat het integreren van ouder- en kindeffecten in één theoretisch model beter is om de ontwikkeling van probleemgedrag te begrijpen. Deze studie integreert op een zelfde manier ouderschaps- en kindeffecten. Beide relaties, de relatie tussen persoonlijkheid van het kind en probleemgedrag én de relatie tussen ouderschapspraktijken en probleemgedrag, worden hier onderzocht.

Het onderzoek is gebaseerd op een steekproef van 599 gezinnen met een kind van 5 tot 11 jaar, waarvan 304 jongens en 295 meisjes. De onderzoekers legden aan al deze gezinnen vragenlijsten voor, onder meer de Parenting Scale en de CBCL-vragenlijst.

De onderzoekers kwamen tot de conclusie dat er een verband is tussen ouderschapspraktijken en probleemgedrag tijdens de kinderjaren én tussen de persoonlijkheid van het kind en probleemgedrag tijdens de kinderjaren. Zowel vanuit de gegevens van moeder als vader, blijken ouderschapspraktijken en de persoonlijkheid van kinderen een directe invloed te hebben op probleemgedrag bij de kinderen.

Deze inzichten helpen om de ontwikkeling van probleemgedrag beter te begrijpen. De resultaten hebben ook een belangrijke implicatie voor interventieprogramma's of oudertraining programma's.